

Právo na ochranu osobných údajov fyzických osôb je jednou z neoddeliteľných súčastí práva na rešpektovanie súkromného života, a preto požíva vysoký stupeň právnej ochrany. Problemat ika ochrany osobných údajov je upravená všeobecným predpisom, a to zákonom č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov a vzťahuje sa a upravuje predovšetkým ochranu osobných údajov výlučne fyzických osôb – jednotlivcov (tzn. nie podnikateľov ani právnických osôb), práva, povinnosti a zodpovednosť pri ich spracúvaní ako aj základné zásady spracúvania osobných údajov.

Z dikcie zákona o ochrane osobných údajov vyplýva, že **osobné údaje fyzických osôb možno spracúvať (tzn. aj zverejňovať) len za existencie určitého právneho základu.**
Právnym základom je vo všeobecnosti potrebné rozumieť oprávnenie prevádzkovateľa k spracúvaniu osobných údajov fyzických osôb (tzv. dotknuté osoby).

Podľa zákona o ochrane osobných údajov osobné údaje fyzickej osoby možno spracúvať bez jej súhlasu, ak osobitný zákon ustanovuje zoznam osobných údajov, účel ich spracúvania, okruh dotknutých osôb, prípadne aj možnosť, za splnenia podmienok uvedených v predmetnom ustanovení spracúvané osobné údaje z informačného systému poskytnúť, sprístupniť alebo zverejniť.

Osobnými údajmi podľa zákona o ochrane osobných údajov rozumieme „údaje týkajúce sa určenej alebo určiteľnej fyzickej osoby, pričom takou osobou je osoba, ktorú možno určiť priamo alebo nepriamo, najmä na základe všeobecne použiteľného identifikátora alebo na základe jednej či viacerých charakteristík alebo znakov, ktoré tvoria jej fyzickú, fyziologickú, psychickú,

mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu“.

Zákon o ochrane osobných údajov neupravuje konkrétny zoznam údajov, ktoré sú považované za osobné údaje; poskytuje však demonštratívny výpočet charakteristík určujúcich fyzickú osobu. Definícia osobných údajov nevyžaduje, aby išlo o konkrétnu identitu fyzickej osoby, ale postačuje, aby za splnenia daných podmienok bola osoba určiteľná.

Fyzickú osobu považujeme za určenú, keď na základe dostupných údajov je jednoznačne identifikovaná a odlíšená od ostatných osôb v danom informačnom systéme.

Osobný údaj je napríklad aj meno a priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, adresa, označenie pohlavia, ...

Skutočnosť či dané údaje sú alebo nie sú údajmi osobnými môžeme vyčítať len z kontextu ich použitia. Teda keď máme k dispozícii iba meno a priezvisko a vieme o osobe, že je mužského pohlavia, mám len súbor údajov, ktoré nemožno považovať za osobné, lebo z nich v tomto všeobecnom kontexte neviem priamo ani nepriamo určiť fyzickú osobu. Stačí však zúžiť geografický región napríklad na obec a zrazu sa môže stať, že súbor údajov, ktorými disponujeme je dostačujúci na presnú identifikáciu osoby, ktorá tieto údaje považuje za svoje osobné.

Práva občanov

Občan má právo sa dozvedieť, či inštitúcia v SR, alebo orgán európskeho Spoločenstva spracúva jeho osobné údaje.

Prevádzkovateľ informačného systému musí dotknutej osobe vopred, alebo v čase registrácie s pracúvania osobných údajov poskytnúť najmä informácie o:

- totožnosti prevádzkovateľa,
- účelu spracúvania,
- príjemcovi údajov,
- právach dotknutých osôb.

Občan má právo zistiť osobné údaje, ktoré o ňom inštitúcie spracovávajú

Od prevádzkovateľa má právo bezplatne získať:

- prístup ku svojim osobným údajom a k určitým informáciám, ktoré sa týkajú spracúvania o sobných údajov,

- opravu nepresných alebo neúplných osobných údajov,
- zablokovanie osobných údajov v prípade, že je spochybnená ich presnosť,
- vymazanie osobných údajov, keď je ich spracúvanie protizákonné,
- oznámenie o tom, že jeho údaje poskytnuté tretej strane boli vymazané, opravené alebo z ablokované.

Občan voči spracovaniu svojich údajov môže namietať

Kedykoľvek má právo z presvedčivých a legitímnych dôvodov namietať voči spracúvaniu osobn ých údajov
.
Má právo byť informovaný ešte predtým ako jeho osobné údaje poskytnú
po prvýkrát tretím stranám alebo ak sa použijú v ich prospech s cieľom priameho

obchodovania. Občan má právo namietať voči takémuto oznámeniu alebo použitiu.

Občan v prípade problému môže

- uplatniť si práva v inštitúciách alebo firmách, ktoré sú prevádzkovateľmi jeho osobných úd ajov,

- kontaktovať zodpovednú osobu pre ochranu údajov dotknutej inštitúcie alebo orgánu,
- podať žalobu na súd v prípade svojho nesúhlasu s druhostupňovým rozhodnutím Úradu na ochranu osobných údajov.

Občan pri zistení porušenia zákonných práv môže podať oznámenie Úradu na ochranu osobných údajov.

Oznámenie musí obsahovať najmä:

- meno, priezvisko, adresu trvalého pobytu a podpis oznamovateľa,
- označenie toho, proti komu oznámenie smeruje; názov alebo meno a priezvisko, sídlo ale bo trvalý pobyt, prípadne právnu formu a identifikačné číslo,

- predmet oznámenia s označením, ktoré práva sa podľa tvrdenia oznamovateľa pri spracú vaní osobných údajov porušili,

- dôkazy na podporu tvrdení uvedených v oznámení,
- kópiu listiny, ktorou bol oslovený prevádzkovateľ spracúvajúci osobné údaje občana, preu kazujúcej uplatnenie práva podľa § 20, ak sa takéto právo mohlo uplatniť alebo uviesť dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré nebolo možné toto právo uplatniť.

Oznámenie podpísať a odoslať na adresu:

Úrad na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky

Odborárske nám. 3

817 60 Bratislava